

Çağdaşlaşmada Kültür ve Sanatın Önemi

İçeriği Yazan: [Levent SEÇER](#) [1] Zaman: Cum, 23/01/2009 - 09:22

Yazar: Levent Seçer

Kültür okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden anlam çıkarmak, ders almak, düşünmek, anlama yeteneğini eğitmektir. Kültür bir ülkenin, çağdaş anlamda uluslararası değişimdeki saygınlığına kavuşabilmesi için, kültürlü bir toplum olmanın anlamı demektir. Türkiye’de kültür ve sanata gösterilen değerin, anlamın, hiçbir dönemde bu kadar baskıcı bir tutum içinde bırakılmadığını görmek mümkün. Bir ülkenin uluslararası saygınlığında yerini almasındaki bakışı, sanata verilen önemin yaratıcılığın desteğin, sanatçıya ve sanatına gösterilen desteğin resminde görememek üzücüdür. Uluslararası bir sanatçımız dünyada yılda 160 konser veriyor, bunu yapan başka bir sanatçı var mı? ‘Ama ben, ülkemde sanatımı yapamamanın üzüntüsünü yaşıyorum’ diyor ve ben de bir gün bu ülkeyi terk etmek zorunda bırakılırsam, bu bana da Atatürk ülkesinde sanatımla yapacağım çalışmalardan uzaklaşmanın sıkıntısını, üzüntüsünü yaşatacaktır, ama bu kimsenin umurunda değil, belki de bana da diğerlerine söylendiği gibi, git arkadaş nereye gidersen hangi ülkeye gidersen git, diyebilecek kafalar vardır bu ülkede.

Avusturya **Mozart**'ın ülkesi, dünya Avusturya'yı Mozart'ın ülkesi olarak tanıyor. Hala her yıl “Mozart Yılı” etkinlikleri altında Avusturya'da sanat, kültür, müzik; çağdaş anlamda dünyaya yansıtılıyor. Ama benim ülkemde Atatürk resimleri duvarlardan indiriliyor, klasik müziğin, balenin, operanın, sanat olmadığı tartışmaları yapılarak etkinlik alanları kapatılıyor, çağdaş sanat eserleri oyunlarının sahnelenmesinin önü kapatılıyor, ressamın eserlerini sergileyecek salon bulamıyor; bilsalar da sanat eseri niteliğindeki açık olan resimlerin üzerleri kapatılarak izin veriliyor. Tiyatrolar parasızlıktan eserlerini oyunlarını gösteremiyorlar ya da seyirciyi salonlara çekemiyorlar, bu da toplumun dinsel duygular içinde etkileşiminin getirdiği 'mahalle baskısı sendromu' olarak gösteriliyor. Bu doğru bir bulgu bana göre ve bunun tek açıklaması da bu olmalı.

Eğitimin can damarı olan “Milli Eğitim”e geçen yıllarda 600 imamın geçişine izin verilmesi korkutucu değil mi? Milli Eğitim Bakanlığı'na 600'den fazla imam alındı. Milli eğitimle ilgili 14 kanun, 87 yönetmelik, 22 yönerge değişikliği yapılarak “tarikat, cemaat” kuşatması niteliğinde kadrolaşmaya gidildi. Bin 40'tan fazla yönetici, 167 Talim Terbiye Kurulu uzmanı görevlerinden uzaklaştırıldı. Ders kitaplarında 10. Yıl Marşı çıkartılarak, elbiseleriyle denize giren genç kızların resimlerine yer verildi. TRT her yıl yaptığı takvimde Atatürk resimlerine yer vermeyip, bu geleneği bozdu. Türk parasından Atatürk resimleri yavaş yavaş silinmeye başladı, unutturulmaya çalışılan Atatürk sanatı, kültürü, değerleri burada da kendisini göstermeye başladı.

Kültür sokakları, kültür evleri adı altında kurulan stantlarda, saatlerce İslami motifleri içeren çalışmalar kitaplar ve ilahilerle yoğun etkinlikler düzenleniyor. Kültür Bakanlığı bu güne kadar Türk edebiyatı, sanatı, kültürü, müziği konusundaki çalışmalarda sınıfta kaldı. Almanya'da yapılan çok önemli bir kitap fuarında (Frankfurt) sadece resimlerde kalmayı başardı, hala aldığı **'Nobel'** Edebiyat Ödülü tartışılan Orhan Pamuk, burada Türkiye adına değil kendi adına konuştu, kendi rolünü oynadı, kimse de buna sus demedi, konuşma demedi, asıl edebiyata değer, emek verenler figüranlığı oynamalarına izin verildi burada. Şimdi 2010 yılında Türkiye yine büyük bir sınavdan geçecek, Dünyanın Kültürü'nü ağırlayacak, bu sefer hiç olmazsa ayağına kadar gelecek bu önemli fırsatı, bari hiç bir kalıtımın, aykırı düşüncenin ya da başka çıkar amaçlarının yaygınlığı adına siyasal çekişmenin dışında kalarak, ulusal değerlerimiz adına kazanımlarını gözeterek kalıcı çalışmalar yapmanın fırsatlığını, önemimi görmeliyiz. Dünyanın bizi izlediğini görerek burada Türk edebiyatının, kültürünün, sanatının önemini tüm dünyaya vermeliyiz. Bu nasıl olacak, bunu da bekleyip göreceğiz. Yine ılımlı İslam'ın burada da etkileşiminden yola çıkarak, korkulacak sonuçlara vesile olmaksızın amaç; işte bundan sonrasında ortaya çıkacak acı tabloyu bunun bedelini kimler öder bilmiyorum.

Edebiyatımız dışa açılıyor diyenlerin, aslında kendileri de bunun inandırıcı olmadığını biliyorlar. Küreselleşen dünyada, kültürel kaynaşmanın önemi unutulmamalı. Türk edebiyatı, kültür ve sanatının bu tür etkinliklerde yaygınlaşması açısından bu çalışmalarda olmanın kazanımlarını iyi analiz etmeliyiz. Almanya bu pazarı her yıl çok iyi değerlendiriyor. Yılda 600 milyon Euro'luk bir pazarı iyi kullanıyor. Adı da dünyaya verilen kültürel değerlerin Almanya'da ne kadar önem kazandığı, ama benim ülkemde hala bir kültürel yapılanmaya gidilmiyor adı bari 'Türk Rönesansı' olsun ama bu da mümkün olmayacak sanırım. Türkiye hala eğitim ve dijitalleşme sorununu yeni aşmaya çalışıyor. Geç kalınmış bir değişim, bunun da sıkıntılarını her yerde yaşıyor Türkiye. 1949 yılında Almanya, çağdaşlaşmanın temelini attı, üstelik Hitler'in yığınla bıraktığı bir yıkıntının altında, ama bu günlere geldiğinde dünyada hiç bir ülkenin yapamadığını yaptı edebiyatta ve sanatta. Türkiye 73 milyona yaklaşan nüfusuyla 1500 kütüphaneye sahipken, Almanya bugün 82 milyon nüfusuyla on beş binden fazla kütüphaneyi açık tutuyor. İşte farkımız burada. Hala Türkiye'de 5,6 milyon insan gazete kitap dergi okuyor, ama Almanya'da bu sayı çok fazla. Almanlar okuyor, izliyor ve araştırıyor değişim bu demektir bana göre.

Türk edebiyatı dışa açılıyor mu dersenez, burada düşünmeliyim, kendime sormalıyım. Bu sorunun yanıtını, verebildiğim kadarıyla; hayır. Evet, hayır. Hala yapılanlara, gelişmelere baktığımda hayır demek istiyorum. TEDA projesi var gündemde, Kültür Bakanlığı'nın ortaya koyduğu; ama başında Frankfurt gibi çok önemli bir etkinlikte sınıfta kaldı bu proje, Türkiye üstelik burada konuk ülke olarak bu önemli fuara davet edildi. Kendisine sunulan bu fırsatı kullanamadı ve Orhan Pamuk'un gölgesinde kaldı koskoca Türkiye.

Ve yine çok önemli bir etkinlik vardı Almanya'da; Duisburg Kitap Fuarı. 22 Aralık - 6 Ocak tarihine kadar etkinlikler devam etti. Peki burada Türkiye neredeydi? Neler yaptık, ne çalışmalar etkinlikler düzenledik acaba? Bunu göremedim, aradım; ama Türkiye'yi göremedim burada, fazla etkin değildik, çalışma yoktu, kimse yoktu, sadece birkaç klişeden başka, şimdi 2010 yılında tüm dünyada ses getirecek bir kültürel çalışmanın içinde olacağız. Dünya kültürünün paylaşımında Türkiye ev sahipliği yapacak. Hala bir rasyonel çalışma planı yok ortada. Dilerim, bu kez sisteme sahip olanlar da gerçeği görüp bu uluslararası etkinlikte, Türk edebiyatı, sanatı, kültürü ve tarihinin çağdaş sentezizasyonunu bu sefer iyi kullanırlar derim.

Türkiye çok zor bir dönemden geçiyor, siyasal çalkantıların sıkıntılarının getirdiği tıkanmışlığı aşamamış bir ülkede kültürel yapılanmaya bakışın önemi de burada ortaya çıkıyor aslında. Ama siyasal bunalımlar ne kadar ortada olsa da, ülke yararı için edebiyatın, sanatın, kültürel yapılanmanın bu sıkıntılar içinde bile önemini unutmamamız gerekiyor. Ama siyasal etkinliğiniz adına, şunu oku ya da bunu okuma diye Başbakan olarak, toplumu farklı yönde etkileşim alanında tutmak da doğru olmayan bir davranış biçimi bana göre. Yoksa eğitilmiş bilinçli aydın bir toplum yaratmak istenmiyor mu? İlimli İslam mantığında bu açılım yok mu? Türkiye çağdaşlığın neresinde?

Siyasetin iyice tıkanıp bir ortamda, bu sorunun yanıtı kim verecek derseniz, bana göre her türlü sıkıntının içinde, kültürel değişimi bu bunalımdan ayrı değerlendirmek gerek, kültürel değişimi her sıkıntının içinde kullanmaya çalışırsak hala bir zamanlar asla diyenlerin şimdi can simidi gibi sarıldıkları AB yolunda bile duraklama demektir. Türkiye hala uluslararası tanıtımda bilinçsiz, ehliyesiz, beceriksiz insanlara editör görevi vermekle çok şey kaybettiğini biliyor sanırım; ama işine gelmiyor gerçeğin görülmesi ve kendi ülkesini 'dinsel duyarlılık Türkiye'de istediği ilgiyi, saygıyı görmüyor' diyen bir Dışişleri Bakanı'na sahip. Türkiye'yi gözleyen bir Batı acaba Türkiye'yi yanında istemediğini her fırsatta açıklarken şimdi nasıl bir karar verecek? Burada şunu sormak gerek bu editörlere; Türkiye Batı'ya muhtaç mı? Türkiye'nin içinde bulunduğu tıkanmışlıktan kurtulabilmesi için Batı'nın gözlemine ihtiyacı var mı? Şimdi bu sorunun yanıtını bana ülkeyi bu noktaya getirenler verebilirler mi? Düşüncelerini bile özgürce yazmaktan

korkar hâle getirilen, bir korku toplumu haline ülkeyi getirmeye kimsenin hakkı yok. David Thoncon'un "Korku Toplumu" adlı kitabını okuduğumda bu korkunç gerçekleri yaşadım içimde ve titredim, 'bir ülkeyi kendi inançların, ideallerin, sistem anlayışının, (İlimli İslam gibi) içinde yöneteceksen korku toplumu yaratacaksın' diyor Thoncon. Şimdi Türkiye bu gerçeğini yaşayacak acaba sürekli?

Türkiye artık kaybetmeye hazır değil. Ülkeyi siyasal gerginliğin içinde tutmanın, ülkeye gittikçe zarar verdiğini görmek gerek. Türkiye aydınlık, laik, çağdaş Atatürk değerlerinden gittikçe uzaklaştırılıyor diye düşünmek bana acı veriyor aslında. Kendi değerlerimizi kendimiz ayakta tutarak, bunları Batıda kalıcı olabilmenin gerçeğini aramalıyız, yapmalıyız. Çağdışı politikalar peşinde olmanın ülkeye bir faydası olmayacak. Hala iki yüzü de oynayan Batı'ya karşı içinde olmak istesek de kararlılığımızda elimizi masaya vurma cesaretini yakalamalıyız. Batı bize karşı hala samimi değil ve bizi içinde istemiyor. Dünyaya karşı iki yüzünü göstermedi mi en son İsrail'in acımasızca masum Filistin halkına karşı uyguladığı kabul edilemez saldırıda? Sadece seyretti bu vahşeti uzaktan. Aslında bu savaşın tarihi belliydi bitmesinin. Obama savaştan yana olmadığını açıklıyordu, bunun için de yemin töreninden önce saldırı plana göre yapılacaktı, vahşet işlenecekti, masum sivil halk öldürülecekti. Bu saldırıda İsrail'in haklılığı neredeydi? Batı neredeydi acaba? Batı işte şimdi konuştu; yeter artık, fazla saldırma, yapacağın kadar yaptın, bu kadar katliam yeter, ben seyrederken zevk aldım diyordu.

Dünya barışının içinde olmak adına, insancıl duyguların öne çıkması kadar gerçek olan ne var ki? Ama

şimdi Türkiye bu mesajı tüm dünyaya 2010 yılında verecek, bu fırsat elinde olacak. Kültürel değişimle, edebiyat, sanat, kültür, şiir; tüm değerlerle başkanlık edeceği tüm dünyanın edebiyatçılarına, sanat, kültür, bilim adamlarını ağırlayacağı 2010 yılındaki ev sahipliğini çok iyi yapmalı. Türk edebiyatını, sanatını, kültürünü, burada tüm dünya edebiyatıyla buluşturduğunda, işte asıl Atatürk değerlerinin bağlılığını ve bu anlamdaki gerçeğin kalıcılığındaki önemi çağdaşlaşmayı, burada tüm dünyaya göstermeli diye içimde bir sevinç oluşur mu acaba diyorum.

iletisim@PolitikaDergisi.com

Yorumlar

kültür ve sanatın önemi

İçeriği Yazan: hüsnü(Doğrulanmamış) Zaman: Pzt, 27/09/2010 - 21:55

kültürlü bir insan kendini şahsiyetten bilmiyorsa sanatın ve kendisinin önemini bilmiyor yazan
MARAZ21

- [Kültür/Sanat](#) [2]

Kaynak URL (20/04/2024 - 07:13 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/cagdaslasmada-kultur-ve-sanatin-onemi>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/levent-secer>

[2] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/kultursanat>